Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0520U100436

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-09-2020

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Акімова Наталія Володимирівна

2. Akimova Nataliia V

Кваліфікація: к. пед. н., 10.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 19.00.07

Назва наукової спеціальності: Педагогічна та вікова психологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 03-09-2020

Спеціальність за освітою: Педагогіка і методика середньої освіти. Мова і література (російська).

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 27.053.04

Повне найменування юридичної особи: ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди"

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Переяслав-Хмельницький р-н., Київська обл., 08401, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди"

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Переяслав-Хмельницький р-н., Київська обл., 08401, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 15.31, 15.81.21

Тема дисертації:

1. Ґенеза розуміння текстів інтернету

2. Genesis of Internet Texts Understanding

Реферат/анотація:

1. У дисертації представлено концепцію дослідження ґенези розуміння текстів інтернету. Пропонована автором модель ґенези розуміння текстів інтернету базується на принципах психолінгвістики, теорії мовленнєвої діяльності, теорії розуміння тексту та окремих концепціях психології інтернету, зокрема психологічному розумінні інтернету як мережі міжособистісних та міжгрупових зв'язків, опосередкованих відповідними пристроями, що зумовлює його технологічну специфіку (віртуальність, інтерактивність, нелінійність, дисперсність, синхронність, дистантність, оперативність, персональна анонімність, умовна соціалізація, синдикація тощо) та психологічні зміни особистості (сенсорні обмеження, деформації відчуття простору й часу, зміни уваги та емоційної сфери, аномалії самосвідомості та міжособистісних стосунків,

формування нових моделей поведінки); психолінгвістичній дефініції тексту, що визначає його як послідовність знаків, що стає текстом лише в присутності реципієнта тощо. На підставі теоретико-методологічного аналізу проблеми розуміння текстів інтернету, ґрунтуючись на принципах розвитку й детермінізму, положеннях системного, діяльнісного, когнітивного, генетичного, психолінгвістичного та кіберпсихологічного підходів було розроблено концептуальну модель розуміння текстів інтернету з урахуванням послідовності процесу розуміння, його механізмів та закономірностей ґенези. Обґрунтовано, що розуміння текстів інтернету – це полімодальний психологічний процес, що відбувається в кілька етапів: рецепція, інтерпретація та емоційна ідентифікація, у результаті утворюються нові вторинні смисли (які об'єктивуються як вторинний текст), що є реакцією на елементи сенсу первинного тексту інтернету. На основі аналізу теоретичних джерел визначено, що процес і результат розуміння залежать від суб'єктивних (рівня досвіду, розвитку мисленнєво-мовленнєвої сфери реципієнта та інтернет-спрямованості особистості) і об'єктивних (мультимедійності та девіантності) чинників. Результати теоретико-емпіричного дослідження процесу розуміння текстів інтернету стали підставою для створення емпіричної моделі динаміки ґенези розуміння текстів в юності, молодості та в зрілому віці, яка дала змогу визначити низку закономірностей. Аналіз вікової динаміки ґенези розуміння продемонстрував, що в юнацькому віці вагомий позитивний вплив на майже всі показники успішності розуміння (окрім адекватності оцінки зрозумілості текстів інтернету) мають рівень досвіду користування інтернетом та мисленнєво-мовленнєвого розвитку. Ґенеза розуміння текстів інтернету в молодості найбільш істотно детермінована чинниками мисленнєво-мовленнєвого розвитку та інтернет-спрямованості. У зрілому віці успішність розуміння текстів інтернету визначається всіма аналізованими суб'єктивними чинниками. Зазначені чинники мають значний позитивний вплив на етапах рецепції та інтерпретації, однак негативний щодо адекватності оцінки зрозумілості текстів інтернету на етапі емоційної ідентифікації. Закономірності впливу об'єктивних чинників визначено так: чинник мультимедійності зумовлює позитивні зміни в успішності розуміння на етапі інтерпретації та щодо адекватності оцінки зрозумілості текстів інтернету, але негативно впливає на точність очікувань реципієнтів. Девіантність контексту інтернет-середовища негативно впливає на активність рецепції та успішність інтерпретації, але позитивно на оцінку зрозумілості текстів інтернету (однак лишещодо девіантних текстів). На основі результатів емпіричного дослідження та виявлених зон розвитку розуміння текстів інтернету було з'ясовано психолого-педагогічні принципи формування успішного розуміння текстів інтернету. На підставі представлених концептуальних засад обґрунтовано та апробовано психологічний тренінг із формування в осіб юнацького, молодого та зрілого віку успішного розуміння текстів інтернету. Реалізація психологічного тренінгу засвідчила його значний розвивальний вплив. Було зафіксовано позитивну динаміку успішності розуміння текстів інтернету в експериментальній групі майже за всіма показниками. Тож успішність розуміння текстів інтернету в будь-якому віці покращується за умови реалізації відповідної тренінгової програми, спрямованої на формування навичок успішного розуміння текстів інтернету. Ключові слова: розуміння, ґенеза розуміння, рецепція, інтерпретація, емоційна ідентифікація, текст інтернету, успішність розуміння, досвід користування інтернетом, мисленнєво-мовленнєвий розвиток, інтернет-спрямованість особистості.

2. This thesis presents the concept of research into the genesis of Internet texts understanding. The model proposed by the author for the genesis of Internet texts is based on the principles of psycholinguistics, the theory of speech activity, the theory of text understanding and individual concepts of Internet psychology, in particular the psychological sense of the Internet as a network of interpersonal and inter-group contacts mediated by appropriate devices, resulting in its technological specificity and psychological changes in personality. It also builds on psycholinguistic definitions of text. Based on a theoretical and methodological analysis of the problem of understanding Internet texts, a conceptual model for the understanding of Internet texts has been developed. It takes into account the principles of development and determinism, ideas of systemic, action-oriented, cognitive, genetic, psycholinguistic and cyber-psychological approaches. It also incorporates sequence of the process of understanding, its mechanisms and the patterns of genesis. It is argued that the understanding of Internet texts is a polymodal psychological process that takes place in several stages (reception, interpretation and emotional

identification), resulting in new secondary meanings (which are objectified as secondary text) which is a reaction to the elements of sense of the original Internet. It is determined that the process and result of understanding depend on subjective (level of experience, development of the recipient's thinking and Internet-oriented personality) and objective (multimedia and deviant context of the Internet environment) factors. The results of a theoretical and empirical study of the Internet texts understanding led to the creation of an empirical model of the dynamics of the understanding texts genesis in adolescence, youth and adulthood. An analysis of the age dynamics of the understanding genesis has shown that in adolescence many indicators of successful understanding (other than the adequacy of assessing the understandability of Internet texts) have a strong positive influence by the level of Internet experience as well as thinking and speech development. The genesis of understanding Internet texts in youth is most strongly determined by factors of thinking and speech development and Internet orientation. These factors have a significant positive impact on the reception and interpretation stages, but negatively affect the adequacy of the assessing of the Internet texts understandability at the stage of emotional identification. The regularity of the influence of objective factors is defined as follows: the multimedia factor leads to positive changes in the success of the understanding at the stage of interpretation and in the adequacy of the assessing of the Internet texts understandability, but negatively affects the accuracy of the expectations of the recipients. The deviant context of the Internet environment has a negative impact on the active reception and the success of the interpretation, but positively affects on the understanding of the Internet texts (but only on deviant texts). On the basis of the presented conceptual framework, a psychological training for the development of a successful understanding of Internet texts has been justified and tested. The realization of psychological training has shown its significant developing influence. A positive trend was recorded in the success of the Internet texts in the pilot group for almost all indicators. Therefore, the success of the Internet texts understanding at any age is improved by the implementation of an appropriate training programme aimed at developing skills for successful understanding of Internet texts. The results of the study are related to practical solutions to the problems of the success of the Internet texts understanding in order to further predict behaviour, to construct a predictive methodology and to assess the understandability of the Internet context environment. A training programme for the development of a successful Internet texts understanding has been validated and tested and will be useful at different stages of the educational process in the development of readership skills for successful understanding of Internet texts. Keywords: understanding, genesis understanding, reception, interpretation, emotional identity, Internet text, success of understanding, experience of Internet using, thinking and speech development, internet-oriented personality.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орап Марина Олегівна

2. Orap Marina O

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орап Марина Олегівна

2. Orap Maryna O

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чепелєва Наталія Василівна

2. Chepelieva Natalia V.

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михальчук Наталія Олександрівна

2. Myhalchuk Nataliia O.

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Засєкіна Дариса Володимирівна

2. Zasiekina Larysa V

Кваліфікація: д. психол. н., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Ткач Тамара Володимирівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Ткач Тамара Володимирівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.